

Cieleśnica

– pałac na końcu Polski

Gdzieś przy samej granicy z Białorusią stoi uroczy klasycystyczny pałacyk. Mimo, że trochę zaniedbany, na pewno warto tutaj zajrzeć.

Zagubiony wśród parku pałacyk w Cieleśnicy

Cieleśnica – niegdyś rodowa własność rodu Cieleśnickich leży dziś około 5 km od granicy z naszym wschodnim sąsiadem, w Parku Krajobrazowym Podlaskiego Przełomu Bugu. Dookoła – tylko lasy, pola i z rzadka można natknąć się na jakąś miejscowość. Jeszcze bardziej dziwi okazały (jak na te tereny) majątek w Cieleśnicy.

Wieś ta ma swoje korzenie gdzieś w XV wieku, kiedy należała do rodziny Andruszkiewiczów. Dopiero od 1528 roku urzędowali tu wspomniani **Cieleśnic-**

cy, którzy jednak szybko dokonali podziału majątku, a w konsekwencji utracili te tereny na rzecz Jerzego Greka. W 1630 roku wieś zakupił Aleksander Ludwik Radziwiłł, który włączył miejscowość do swojego hrabstwa białskiego. W tym czasie w Cieleśnicy prawdopodobnie istniał niewielki **drewniany dwór**, zapewne kryty strzechą.

Prosta bryła pałacu

W 1810 roku miejscowość kupił **An-drzej Serwiński** – nadworny pisarz Michała Kazimierza Ogińskiego, a także student architektury we Włoszech. Za jego rządów znacznie rozbudowano

i unowocześniono folwark. Serwińskiemu zawdzięczamy także postawienie obecnej rezydencji w latach 1832–35.

Przed wojną Cieleśnica należała do rodziny **Rosenwerth-Różyczków**, którzy przejęli ją dzięki małżeństwu z Marią, córką bratanka Andrzeja Serwińskiego. W latach 1919–44 majątkiem zarządzał dr Stanisław Rosenwerth-Różyczka, jeden z założycieli fabryki samolotów w Białej Podlaskiej. W tym czasie powstało również wiele budynków gospodarczych, m.in.: młyn parowy, gorzelnia, cegielnia i elektrownia. Po wojnie nowa władza zabrała majątek prywatnym właścicielom i przeznaczyła do na gospodarstwo PGR.

Zarastający park

Całe założenie pałacowo-parkowe w Cieleśnicy ma dziś około 9 hektarów, z czego znaczną część zajmują jeziora i łąki. Sam **pałac** jest niewielki. Powstał w latach 1832–35, a zaprojektował go albo znany włoski architekt **Antonio Corazzi** (twórca Teatru Wielkiego w Warszawie) albo... sam właściciel, którzy przecież studiował architekturę we Włoszech. Rezydencję przebudował w latach 1921–28 Kazimierz Skórewicz przy udziale Romualda Gutta.

Skromny klasycystyczny pałac, założony na rzucie prostokąta wyróżnia się czterokolumnowym **portykiem** w fasadzie i skromnie dekorowanymi pozostałymi elewacjami (proste pilastry jońskie). Nad portykiem zachowała się niewielka attyka z przedstawieniami gryfów, rogów obfitości i wazonów. Elewacja tylna jest już bardzo skromna i wyróżniają ją jedynie trójkątne naczółki nad oknami.

Oranżeria

Wewnątrz pałacu ciekawy jest układ pomieszczeń z okrągłym holom pośrodku. W parku zachowała się klasycystyczna **oranżeria** z 2. ćwierci XIX wieku. Niestety, ten okrągły budynek uległ 3 lata temu pożarowi i dziś jego stan jest kiepski. Podobnie zresztą jak i samego pałacu, który również jest zaniedbany i niezamieszkały. Od 2005 roku znajduje się on w rękach prywatnych i obecnie wystawiony jest na sprzedaż.

Tekst i zdjęcia: Jakub Jagiełło

Informacje praktyczne:

Cieleśnica leży w woj. lubelskim, w pow. Biała Podlaska. Z Białej Podlaskiej dojechać tu można drogą przez Rokitno (ok. 25 km). O pałac trzeba się pytać w miejscowości, ponieważ leży pośród pól na wschód od wsi. Teren pałacu jest ogrodzony i może być zamknięty.